

Kendelse af 30. maj 2023
om
tidsfrist for afgivelse af klageskrift
i
faglig voldgift 2023-496:

Bygge-, Jord- og Miljøarbejdernes Fagforening
(faglig sekretær Elo Hansen)

mod

Dansk Industri Overenskomst III
for
Edil Construction ApS
(konsulent, advokatfuldmægtig Anna Sofie Frandsen)

1. Uoverensstemmelsen

Der er i denne sag vedrørende Edil Construction ApS' beskæftigelse af udenlandske medarbejdere opstået en uenighed om, hvorvidt der er indgivet klageskrift for sent med den virkning, at sagen skal anses for tabt af klager og ikke kan videreføres.

Dette spørgsmål er udskilt til særskilt afgørelse på skriftligt grundlag ved opmanden, fhv. højesteretspræsident Børge Dahl.

2. Overenskomstgrundlaget

2.1. Jord- og Betonoverenskomsten

Jord- og Betonoverenskomsten 2020 indgået mellem Dansk Byggeri, nu Dansk Industri Overenskomst III (DI eller DIO III), og Bygge-, Jord- og Miljøarbejdernes Fagforening (BJMF) indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

”§ 80 Faglig strid

Lokalforhandling

...

Mægling

...

Organisationsmøde

...

Faglig voldgift

16. Opnås der ikke ved den forannævnte fagretlige behandling enighed om en løsning, skal sagen for så vidt angår forståelsen af en foreliggende lønftale med almindelige bestemmelser eller en mellem organisationerne bestående overenskomst forelægges en faglig voldgift til afgørelse, hvis en af organisationerne fremsætter begæring herom.

17. Den organisation, der ønsker en sag henvist til afgørelse ved voldgift, skal inden 4 uger efter mæglingen eller organisationsmødet fremsætte begæring herom over for den modstående organisation.

18. Voldgiftbegæringen skal indeholde en redegørelse om uoverensstemmelsens art og omfang samt vedlægges genparten af referaterne fra den forudgående fagretlige behandling.

19. Voldgiftsmødet berammes efter aftale organisationerne imellem.

...

21. Faglige spørgsmål skal behandles af en faglig opmand, og juridiske spørgsmål skal behandles af en juridisk opmand.

...

25. I sager om faglige spørgsmål ...

26. I øvrige sager fremsender den klagende organisation en skriftlig sagsfremstilling senest 20 arbejdsdage før voldgiftsmødet indeholdende de sagsakter, der ønskes fremlagt ved voldgiftsmødet til modpart og opmand. Senest 10 arbejdsdage før voldgiftsmødet fremsender den indklagede organisation på tilsvarende måde svarskrift med eventuelle bilag til modparten og opmanden. Udveksling af eventuel replik og duplik skal ske senest henholdsvis 6 arbejdsdage før voldgiften og senest 2 arbejdsdage før voldgiften.

...

Tidsfrister

32. Såfremt den klagende part undlader at overholde ovenstående tidsfrister, er sagen tabt for klageren samt retten til at videreføre den omstridte sag.

33. Ovenstående kan kun fraviges, såfremt der mellem organisationerne er truffet skriftlig aftale herom.

...

§ 82 Udenlandske medarbejderes løn- og arbejdsforhold

Indledende bestemmelser

...

Organisationsmøde

6. Hvis fagforeningen påviser omstændigheder, som giver anledning til at formode, at overenskomstens bestemmelser ikke bliver overholdt, f.eks. hvis fagforeningen forgæves har forsøgt at komme i kontakt med virksomheden rettes der omgående henvendelse til Dansk Byggeri. Tilsvarende retter Dansk Byggeri omgående henvendelse til fagforeningen.

7. Sådanne henvendelser skal resultere i et omgående organisationsmøde mellem overenskomtparterne. Ud over overenskomtparterne deltager hvervgiver og den udførende underentreprenør. Mødet afholdes på byggepladsen inden 48 timer medmindre andet aftales.

...

12. Hvis det under forhandlingerne konstateres, at overenskomsternes bestemmelser er overholdt, er sagen slut.

Faglig voldgift

13. Hvis der ikke under organisationsmødet umiddelbart kan opnås enighed om, hvorvidt overenskomstens bestemmelser overholdes, kan udvalget tiltrædes af en af Arbejdsretten fast udpeget opmand med henblik på afsigelse af en voldgiftskendelse hurtigst muligt.

...

15. Voldgiftsretten skal tage stilling til om overenskomstens bestemmelser er overholdt på grundlag af de oplysninger, der er forelagt voldgiftsretten, og i det omfang det er muligt et eventuelt efterbetalingskrav.

...”

3.2. Protokollat om faglige voldgifter om udenlandske medarbejderes forhold

Der er i protokollat af 21. september 2015 indgået aftale mellem på den ene side Dansk Byggeri (nu DIO III) og på den anden side Fagligt Fælles Forbund (3F) og BJMF om faglige voldgifter om udenlandske medarbejderes løn- og arbejdsforhold. Det hedder heri bl.a.:

”1.

Hvis der ikke opnås enighed på organisationsmødet (48 timers mødet) om, hvorvidt overenskomstens bestemmelser overholdes, kan sagen videreføres til faglig voldgift ...

...

5.

Der er aftalt følgende frister for udveksling af skrifter med kopi af de akter, der ønskes fremlagt for voldgiften:

- Klageskrift 20 arbejdsdage før voldgiften
- Svarskrift 10 arbejdsdage før voldgiften
- Eventuel replik: 6 arbejdsdage før voldgiften
- Eventuel duplik: 2 arbejdsdage før voldgiften

(Der tages udgangspunkt i modtagelsesdagen).

6.

Såfremt den klagende part ikke overholder tidsfristen for at fremsende et klageskrift, er sagen tabt for klageren samt retten til at videreføre den omstridte sag, med mindre andet aftales. Såfremt den indklagede part ikke overholder tidsfristen for at fremsende et svarskrift, afgøres sagen på grundlag af klageskriftets materiale, med mindre andet aftales.

...”

3. Sagsforløb

I sagen er der af BJMF i brev af 13. februar 2023 til DI med henvisning til § 82 om udenlandske medarbejders løn- og ansættelsesforhold i Jord- og Betonoverenskomsten anmodet om faglig voldgift. Det anføres i brevet, at der er afholdt 48-timers-møder i sagen den 17. juni og 16. november 2022, og at virksomheden på møderne har fremlagt lønsedler og timesedler mv., som strider mod de oplysninger, som BJMF har modtaget fra medarbejderne. Det anføres endvidere, at der vil foreligge klageskrift som aftalt mellem parterne, og at dette vil omhandle manglende efterlevelse af overenskomstens regler om betaling af løn, overtid mv.

Der blev den 31. marts 2023 indgået aftale mellem overenskomstparterne om afholdelse af faglig voldgift den 21. juni 2023.

Efter parternes fælles anmodning i brev af 31. marts 2023 blev undertegnede, fhv. højesteretspræsident Børge Dahl, ved Arbejdsrettens brev af 3. april 2023 udpeget som opmand i sagen.

Tirsdag den 23. maj 2023 afgav klager klageskrift med bilag 1-19. Fremsendelse skete under hensyn til datamængden med seks e-mails i tidsrummet kl. 13:51-13:58.

Påstanden i klageskriftet er, at den indklagede virksomhed til BJMF skal betale 4.103.681,44 kr.

4. Påstande

Indklagede påstår sagen afvist.

Klager påstår sagen fremmet til afgørelse af realiteten.

5. Parternes argumentation

5.1. Indklagede har anført, at sagen skal afvises, da fristen for indlevering af klageskrift er overskredet, og klager derved har tabt retten til at videreføre sagen. Indklagede har henvist til overenskomstparternes protokollat om faglige voldgifter om udenlandske medarbejderes løn- og arbejdsforhold. Ifølge pkt. 5 skal klageskriftet indleveres 20 arbejdsdage før voldgiften, hvilket efter DI's opfattelse skal forstås således, at der tælles 20 arbejdsdage før voldgiften – dagen for voldgiften indgår ikke i beregningen. Med berømmelse af voldgiften til den 21. juni 2023 er fristen for indgivelse af klageskrift den 22. maj 2023, 2. pinsedag og grundlovsdag udgør ikke arbejdsdage. Indgivelse af klageskrift den 23. maj 2023 er for sent. Herved er retten til at videreføre sagen tabt for klageren, da der ikke er aftalt andet mellem parterne, jf. pkt. 6 i protokollatet.

5.2. Klager har anført, at klageskriftet er indleveret rettidigt efter pkt. 5 i protokollatet om faglige voldgifter om udenlandske medarbejderes løn- og arbejdsforhold. Klager er ikke enig med DI i, at ”20 arbejdsdage før voldgiften” skal forstås således, at der tælles 20 arbejdsdage baglæns *fra* voldgiftsdagen. Det er udtrykkeligt angivet i pkt. 5, at der tages ”udgangspunkt i modtagelsesdagen”. Det betyder efter BJMF's opfattelse, at modtagelsesdagen og dagen for voldgiften skal indgå i beregningen af de 20 dage. Klager har i den forbindelse anført, at fremhævelsen af modtagelsesdagen som udgangspunkt ikke er at finde i de almindelige regler

for behandling af faglig strid i Jord- og Betonoverenskomstens § 80 og ej heller i overenskomstens § 82 om udenlandske medarbejders løn- og arbejdsforhold. Da dagen for voldgiften skal indgå i beregningen, er klageskriftet fremsendt rettidigt. Klager har herved henvist til følgende optælling af 20 arbejdsdage i perioden 23. maj - 21. juni 2023:

Maj 2023			Juni 2023		
M 1	Første maj	18	T 1	7	
T 2			F 2	8	
O 3			L 3		
T 4			S 4		
F 5	Store bededag		M 5	Grundlovsdag	23
L 6			T 6	9	
S 7			O 7	10	
M 8		19	T 8	11	
T 9			F 9	12	
O 10			L 10		
T 11			S 11		
F 12			M 12	13	24
L 13			T 13	14	
S 14			O 14	15	
M 15		20	T 15	16	
T 16			F 16	17	
O 17			L 17		
T 18	Kristi himmelfartsdag		S 18		
F 19			M 19	18	25
L 20			T 20	19	
S 21			O 21	20	
M 22		21	T 22		
T 23	1		F 23		
O 24	2		L 24		
T 25	3		S 25		

F 26	4	M	26
L 27		T 27	
S 28	Pinsedag	O	28
M	2. pinsedag	T 29	22
T 30	5	F 30	
O	6		
31			

5.3. Fagligt Fælles Forbund, som er part i protokollatet, har udtalt sig til støtte for klager.

6. Opmandens begrundelse og resultat

Sagen angår beregning af fristen for indgivelse af klageskrift efter pkt. 5 i protokollat af 21. september 2015 om faglige voldgifter om udenlandske medarbejderes løn- og arbejdsforhold aftalt mellem overenskomstparterne. Fristen er ”20 arbejdsdage før voldgiften”, hvortil i en parentes er føjet, at der ”tages udgangspunkt i modtagelsesdagen”. Hovedspørgsmålet er, om dagen for voldgiften kan indgå som en af de 20 arbejdsdage.

Udgangspunkt for forståelsen af bestemmelsen er dens ordlyd. Efter ordlyden er der en frist på 20 arbejdsdage ”før” voldgiften. Sprogligt ligger heri, at klageskrift skal afgives senest 20 arbejdsdage ”før” voldgiften, dvs. at de 20 arbejdsdage har en placering i tid tidligere end voldgiften, jf. Den Danske Ordbog. En optælling af et antal dage før en begivenhed tager sprogligt sit udgangspunkt i dagen før begivenheden, som er én dag før begivenheden. Fristen for duplik i bestemmelsen, ”2 arbejdsdage før voldgiften”, giver ikke sprogligt mulighed for en forståelse, hvorefter aflevering dagen før voldgiften er rettidig; at fristen er 20 arbejdsdage og ikke 2 arbejdsdage før voldgiften, medfører ingen sproglig ændring af, hvilken dag der indgår som den første ved beregningen af fristen.

Med udsagnet, at der ”tages udgangspunkt i modtagelsesdagen”, gives sprogligt udtryk for, at det er modtagelsestidspunktet, som fristreglerne regulerer. Modtagelse af klageskrift skal være sket senest 20 arbejdsdage før voldgiften; det er ikke tilstrækkeligt, at afsendelse er sket senest 20 dage før voldgiften. Der er ikke i formuleringen nogen støtte for en forståelse, hvorefter

fristen skal beregnes ud fra modtagelsestidspunktet med den konsekvens, at 20 dage før voldgiften reduceres til 20 dage inklusive dagen for voldgiften. Udsagnet fremtræder tydeligt som en parantetisk tilføjelse, ikke som en ændring af det forudgående eller i forhold til den tilsvarende fristangivelse i overenskomsten.

En forståelse af fristreglen i overensstemmelse med ordlyden ”20 arbejdsdage før voldgiften” er i øvrigt i god overensstemmelse med arbejdsretlig praksis, jf. Arbejdsrettens dom af 30. maj 2017 i sag AR2016.0083. Af dommen fremgår, at det ved faglig voldgift var fastslået, at en overenskomstbestemmelse, hvorefter svarskrift skulle indgives ”senest 10 kalenderdage før retsmødet”, betød, ”at fristen skal beregnes fra datoen for retsmødet”; med retsmøde den 3. december 2015 skulle svarskrift have været sendt senest den 23. november 2015. Arbejdsretten udtalte om fristreglen, at den ”ikke er uklar eller i øvrigt giver anledning til særlig fortolkningstvivl”.

Efter det anførte skal fristreglen i pkt. 5 i protokollatet forstås således, at klageskrift skal være modtaget senest den 20. arbejdsdag forud for dagen for voldgiften.

I sagen er forhandling berammet til den 21. juni 2023. Parterne er enige om, at lørdage, søndage, 2. pinsedag og grundlovsdag ikke er arbejdsdage i bestemmelsens forstand. Den 20. arbejdsdag forud for dagen for den faglige voldgift er herefter den 22. maj 2023.

Da klageskrift først er modtaget den 23. maj 2023, er fristen overskredet. Om fristoverskridelse har overenskomstparterne udtrykkeligt aftalt, at konsekvensen heraf er, at sagen er tabt for og ikke kan videreføres af klageren.

Indklagede skal herefter have medhold i påstanden om afvisning.

Thi bestemmes:

Denne sag afvises fra behandling ved faglig voldgift.

Hver part bærer egne omkostninger ved sagens behandling og halvdelen af udgiften til opmand.

Børge Dahl